

Advies van het Comité van de Regio's over de „Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad ten behoeve van de Europese Raad van Thessaloniki betreffende de ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleid inzake illegale immigratie, mensensmokkel en mensenhandel, buitengrenzen en de terugkeer van illegaal verblijvende personen”

(2004/C 23/09)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad ten behoeve van de Europese Raad van Thessaloniki betreffende de ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleid inzake illegale immigratie, mensensmokkel en mensenhandel, buitengrenzen en de terugkeer van illegaal verblijvende personen [COM(2003) 323 def.];

gezien het besluit van de Europese Commissie van 31 juli 2003 om het Comité hierover te raadplegen, overeenkomstig artikel 265, paragraaf 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;

gezien het besluit van zijn bureau van 1 juli 2003 om de commissie „Externe betrekkingen” te belasten met het opstellen van een advies terzake;

gezien het Groenboek van de Europese Commissie over een communautair beleid ten aanzien van personen die illegaal in de Europese Unie verblijven [COM(2002) 175 def.];

gezien het ter zake uitgebrachte advies van het Comité van de Regio's van 20 november 2002;

gezien de besluiten van de Europese Raad van Tampere (oktober 1999), de Europese Raad van Laken (15 december 2001) en de Europese Raad van Sevilla (juni 2002);

gezien het actieplan van Santiago;

gezien de Verklaring van Brussel naar aanleiding van de Europese Conferentie betreffende de preventie en bestrijding van mensenhandel (september 2002);

gezien de mededeling van de Europese Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over immigratie, integratie en werkgelegenheid [COM(2003) 336 def.];

gezien de besluiten van de Europese Raad van Thessaloniki (19 en 20 juni 2003);

gezien het door de commissie „Externe betrekkingen” op 5 september 2003 goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 250/2003 rev.) [rapporteur: de heer Van den Brande, senator, Vlaams volksvertegenwoordiger (B/EVP)];

overwegende:

- 1) dat het Comité van de Regio's het belang en de noodzaak onderkent van een gemeenschappelijk beleid inzake illegale immigratie, mensensmokkel en mensenhandel, buitengrenzen en de terugkeer van illegaal verblijvende personen;
- 2) dat een samenhangende aanpak, geïntegreerde instrumenten en een adequate opvolging zich hierbij opdringt;
- 3) dat regionale en lokale overheden in het kader van de EU en tesamen met de lidstaten hierbij een grote betrokkenheid hebben.

heeft tijdens zijn op 9 oktober 2003 gehouden 51e zitting het volgende advies uitgebracht.

1. Standpunt van het Comité van de Regio's

handel, buitengrenzen en de terugkeer van illegaal verblijvende personen;

Het Comité van de Regio's

1.1. waardeert dat de Europese Commissie in een Mededeling bijzondere aandacht vraagt voor een gemeenschappelijk beleid inzake illegale immigratie, mensensmokkel en mensen-

1.2. is van mening dat migratie in zijn verschillende aspecten terecht een politieke topprioriteit is van het EU-beleid zoals blijkt uit talrijke Commissie-initiatieven en de besluiten van de Europese Raad van Tampere, Laken, Sevilla en Thessaloniki;

1.3. wenst dat dit gemeenschappelijk beleid getuigt van een samenhangende aanpak, steunt op geïntegreerde instrumenten en een adequate en efficiënte opvolging krijgt;

1.4. vindt dat hiertoe de bestaande juridische basis en de operationele instrumenten moeten worden versterkt en waar en wanneer nodig er nieuwe geëigende moeten worden opgezet;

1.5. betreurt dat de ontwikkeling van een gemeenschappelijke visie en maatregelen inzake legale migratie en asielbeleid tot op heden ontbreken hoewel hierdoor illegale immigratie teruggedrongen en ontmoedigd kan worden;

1.6. meent dat een terugkeerbeleid steeds moet gebeuren met respect voor de mensenrechten en de menselijke waardigheid in het kader van een gemeenschappelijk terugkeerbeleid;

1.7. onderstreept dat op alle domeinen operationele samenwerking en uitwisseling van informatie zich opdringt;

1.8. hecht het nodige belang aan een uitgewerkt visumbeleid omdat het in aanzienlijke mate bijdraagt aan de preventie van illegale immigratie en daartoe moet steunen op een informatiesysteem dat efficiënt werkt, afgestemd en gekoppeld aan het Schengen-informatiesysteem;

1.9. benadrukt de noodzaak van een efficiënt grenscontrolesysteem waarbij de taken en inzet van de lidstaten belangrijk zijn, evenwel afgestemd op een gemeenschappelijke EU-eenheid;

1.10. dringt er op aan dat alle inspanningen worden gedaan om mensensmokkel en mensenhandel, vaak verweven met criminele netwerken, te bestrijden;

1.11. vraagt bijzondere aandacht voor het mensonterende probleem van de vrouwenhandel die met alle middelen moet tegen gegaan worden;

1.12. vindt dat een communautair beleid inzake illegale immigratie maar doeltreffend kan zijn in een algemeen kader van de betrekkingen van de EU met derde landen waarbij overnameovereenkomsten van wezenlijk belang zijn en een wederzijds hecht partnerschap kan ontstaan;

1.13. onderstreept nadrukkelijk dat een gemeenschappelijk beleid slechts slagkrachtig en geloofwaardig kan zijn wanneer er voldoende financiële middelen worden ingezet, onmiddellijk nadien voor de eerstvolgende periode en na 2006 voor een meer definitieve budgettering;

1.14. merkt op dat lokale en regionale overheden meestal de eerste zijn die met deze situaties en de ermee samenhangende problemen te maken hebben en aldus vaak handelend moeten optreden;

1.15. acht het noodzakelijk en vanzelfsprekend dat de EU en de lidstaten derhalve de lokale en regionale overheden voluit betrekken bij het gemeenschappelijk beleid;

1.16. hecht specifiek belang aan de bijzondere situatie van die regio's en gemeenten die niet langer aan de buitengrenzen liggen van de EU enerzijds en deze die voor het eerst wel aan deze buitengrenzen komen te liggen;

2. Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's

2.1. vraagt dat een gemeenschappelijk Europees beleid inzake illegale immigratie, mensensmokkel, mensenhandel, buitengrenzen en de terugkeer van illegaal verblijvende personen globaal en in alle opzichten bespoedigd wordt;

2.2. benadrukt dat hierbij een samenhangende aanpak, geïntegreerde instrumenten en een adequate en efficiënte opvolging noodzakelijk zijn;

2.3. herinnert eraan dat op het vlak van een gemeenschappelijk terugkeerbeleid vol respect moet betoond worden voor de mensenrechten en de menselijke waardigheid en verder gewerkt moet worden aan een afzonderlijk communautair instrument ter ondersteuning van de door de Raad gestelde prioriteiten in het door haar goedgekeurde actieprogramma waardoor wordt aangetoond dat immigratie moet plaats vinden binnen een duidelijk wettelijk en procedureel kader, een Richtlijn inzake minimumnormen voor terugkeerprocedures en de wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten lijkt eveneens aangewezen;

2.4. verwacht dat tegelijkertijd een gemeenschappelijke visie ontwikkeld wordt met betrekking tot legale migratie en asiel;

2.5. ondersteunt een verder uitgewerkt en op punt gesteld visumsysteem en het totstandbrengen van een Visum Informatie Systeem (VIS), gekoppeld aan het SIS II(Schengen)-informatiesysteem dat operationeel moet zijn tegen 2006, waartoe de nodige technische, wettelijke en financiële stappen moeten gezet worden;

2.6. pleit voor een efficiënt grenscontrolesysteem en een geïntegreerd beleid voor het beheer van de buitengrenzen, waarbij de gemeenschappelijke eenheid van buitengrenskundigen als werkgroep (SCIGA+) beperkt is in zijn mogelijkheden en daarom de dagelijkse leiding moet worden opgenomen door een instantie met een meer operationeel karakter en een efficiënt beheer bovendien de oprichting vergt van een Europese grenswacht, zonder de centrale rol van de nationale diensten te miskennen;

2.7. wenst dat tot de herziening van het Gemeenschappelijk Handboek wordt overgegaan en nagegaan wordt of er nieuwe institutionele mechanismen moeten worden ingesteld teneinde de operationele samenwerking bij het beheer van de buitengrenzen te versterken en of meer structuur dient aangebracht in het kader van de controle aan de zee grenzen;

2.8. vraagt de Commissie om mensensmokkel en mensenhandel, die vaak in handen zijn van criminele netwerken, krachtig te bestrijden en daartoe alle vormen van samenwerking tussen de handhavingsautoriteiten en slachtoffers te intensifiëren en tevens concrete maatregelen, normen, beste praktijken en mechanismen ter voorkoming van mensenhandel te beogen, en vraagt de Raad het voorstel om een verblijfstitel met een korte geldigheidsduur af te geven aan de slachtoffers van illegale immigratie en mensenhandel;

2.9. roept de Commissie en de Raad op om bijzondere aandacht te besteden en alle middelen in te zetten tegen de mensonterende praktijken van vrouwenhandel;

2.10. dringt aan op versterkte operationele samenwerking en uitwisseling van informatie op alle domeinen en ziet hierbij het nut in van de oprichting van een platform voor de uitwisseling van informatie met behulp van moderne en veilige webtechnologie ICONet alsmede de oprichting van een netwerk van verbindingsfunctionarissen inzake immigratie (VFI);

2.11. bepleit de volledige migratieagenda mee te nemen in de dialoog in het kader van de bestaande en toekomstige associatie- en samenwerkingsovereenkomsten met derde landen en bepleit overnameovereenkomsten met deze landen die tot een wederzijds en globaal partnerschap leiden waardoor de bestrijding van illegale migratie kan verbeterd worden en de terugkeer vergemakkelijkt op een wijze die aanvaardbaar is voor zowel de EU-lidstaten als het ontvangende land; het instellen van een rechtsgrondslag voor het opzetten van een meerjarenprogramma voor samenwerking met derde landen op het gebied van migratie, is aan te bevelen;

2.12. hecht bijzonder belang aan het vrijmaken van toereikende financiële middelen om op een geloofwaardige manier invulling te geven aan deze globale doelstellingen die de EU beschouwt als een politieke topprioriteit en betreurt dat dit thans absoluut niet het geval is; de oplossing die wordt voorgestaan door de Commissie voor de onmiddellijke behoeften door de herziening van het ARGO-programma, het opnemen van beschikbare marges voor de periode 2004-2006 en het vooruitzicht te werken langs de post-2006 financiële vooruitzichten voor het werkterrein JBZ kunnen hierbij onderschreven worden;

2.13. wenst een realistisch en billijk lastenverdelingssysteem gebonden aan een aantal voorwaarden en criteria waarmee specifiek rekening dient gehouden en gesteund op de basisbeginselen van subsidiariteit en complementariteit en waarbij alleen de soorten kosten die rechtstreeks verband houden met de communautaire dimensie dienen te worden medegefinancierd;

2.14. vindt het vanzelfsprekend dat de EU en de lidstaten de lokale en regionale overheden als partner betrekken in het gemeenschappelijk beleid omdat zij meestal ook de eerste zijn om geconfronteerd te worden met deze situaties en problemen, vaak handelend moeten optreden en derhalve op hun expertise en goede praktijken beroep kan en moet worden gedaan;

2.15. stelt voor om de Schengen-faciliteiten te voorzien voor die regio's en gemeenten die niet langer aan de buitengrenzen liggen van de EU enerzijds en deze die voor het eerst wel aan deze buitengrenzen komen te liggen, hiertoe een inventaris van behoeften op te stellen op verschillende gebieden, w.o. infrastructuur en verlies van reguliere transits en daartoe de nodige ondersteuning en middelen ter beschikking te stellen;

2.16. dringt aan om werk te maken van grote betrokkenheid van alle mogelijke actoren zowel overheidsinstanties als maatschappelijke actoren teneinde een gedragen gemeenschappelijk beleid tot stand te brengen;

2.17. onderschrijft het voorstel tot oprichting van een Europees Vluchtelingenfonds.

Brussel, 9 oktober 2003.

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Albert BORE